

Модернізація регіонального розвитку

С.І. ПЛОТНИЦЬКА, канд. екон. наук

Харківська національна академія міського господарства

61002 Україна, м. Харків, вул. Революції, 12

LankaS@i.ua

Орієнтири посткризового розвитку України мають бути тісно пов'язані з комплексною модернізацією за багатьма напрямками. Активні дослідження в цій області показують, що модернізацію слід сприймати як широке і багатозначне громадське явище. Зміна поколінь технологій взаємопов'язана з проблемою існування громадянського середовища, здатного до відтворення, впровадження і використання технологій. Тому будь-який технологічний устрій є соціальне явище, тобто головним предметом модернізаційної концепції є саме суспільство.

Модернізація є створенням нової соціально-економічної системи країни, в якій одну з ключових функцій повинні відігравати регіональні компоненти. Важлива роль на цьому рівні відводиться процесам формування внутрішніх мотиваційних інститутів, що забезпечують збалансований розвиток регіональної економіки на основі ефективного творчого трудового начала.

У світовій практиці було реалізована значна кількість форм модернізації (органічних, ендегенних, екзогенних, ліберальних і т.п.), які показали свою результативність в тих або інших країнах. Характерно, що усі ці форми супроводжувалися постійним вдосконаленням на рівні господарської організації тих або інших регіонів і територій, в ході якого переважно розширювалася компонента сервісу і економіки знань.

Якщо відволіктися від нинішньої кризи, то слід зазначити що процеси глобалізації світової економіки в останні десятиліття тісно переплелися з регіоналізацією господарського життя. Сформувалася змістовна дихотомія глобалізації-регіоналізації, що багато в чому зумовлює шляхи подальшого розвитку світового господарства і світової політики, особливо з урахуванням багаторівневої системи господарських зв'язків.

Регіоналізація, з одного боку, стала нині і, мабуть, буде надалі втіленням глобалізації, її активним структурним компонентом, постійно відтворюючому численні кумулятивні ефекти для вдосконалення виробничої спеціалізації територіальних соціально-економічних підсистем. З іншого боку, регіональні організаційно-економічні форми внутрішніх господарських зв'язків перетворюються на реальних опонентів міжнародних економічних організацій і створюють особливі полюси глобальних процесів.

У співвідношенні процесів глобалізації і модернізації стосовно умов української економіки, у тому числі і на її регіональних рівнях безумовним пріоритетом є саме глобалізація. Тому процес модернізації має бути зорієнтований на ефективну адаптацію відтворювальних структур регіональних економік до вимог глобалізації.

Держава, формуючи систему заходів регулювання економіки не лише створює умови для її розвитку, але і забезпечує планомірний розвиток на регіональному рівні. Реалізація адресної інвестиційної програми з певним обсягом фінансування має бути спрямована на створення пріоритетних для регіонів-реципієнтів нових об'єктів в промисловості, сільському господарстві, сфері послуг, тобто йдеться про пряме фінансування державою розвитку регіональної економіки.

Як подальший розвиток даного наукового пошуку може бути запропонований комплекс критеріїв пріоритетності проектів для включення їх в стратегічні плани розвитку регіону, що включають критерій можливості виконання проекту, критерій максимуму ефекту його реалізації, критерій наявності ефективних комунікацій між всіма учасниками проекту і т.д.